



**Autor: Ernest Abadal**

**Llibre: Acceso abierto a la ciencia**

**Editorial: Barcelona: UOC, 2012**

La producció científica s'ha difós, tradicionalment, en àmbits on s'havia de pagar per a accedir a ella. L'obra d'Ernest Abadal ens mostra els canvis recents d'un moviment en defensa de l'accés obert a la ciència, analitzant els seus orígens i quina és la seua situació actual en el món, sense eludir els temes més conflictius, que els aborda amb claredat i amb el convenciment que és possible aplicar la difusió oberta de la producció científica. Com assenyala Abadal, el desencadenant del moviment accés obert és Internet, una tecnologia que, junt amb la digitalització i l'edició digital, ha permés que els continguts, resultat de les investigacions científiques, es difonguen de forma immediata i a baix cost.

Ernest Abadal planteja els avantatges de l'accés obert a la ciència, com l'increment del seu ús i l'impacte resultant, ja que aconseguen un augment de citacions; la possibilitat d'avançar més ràpidament en les investigacions, ja que accedeixen amb major immediatesa als resultats dels seus col·legues; la reducció de costos, atés que el model d'accés obert suposa un estalvi econòmic; la transferència del coneixement a la societat, ja que poden consultar els resultats les persones interessades per la ciència; trenca barreres entre països rics i països pobres, atés que qualsevol científic del món pot disposar dels mateixos continguts; permet que la societat visibilitze la inversió pública en investigació, i l'accés obert permet la reutilització de la informació i les dades perquè la societat pugui crear productes i serveis derivats.

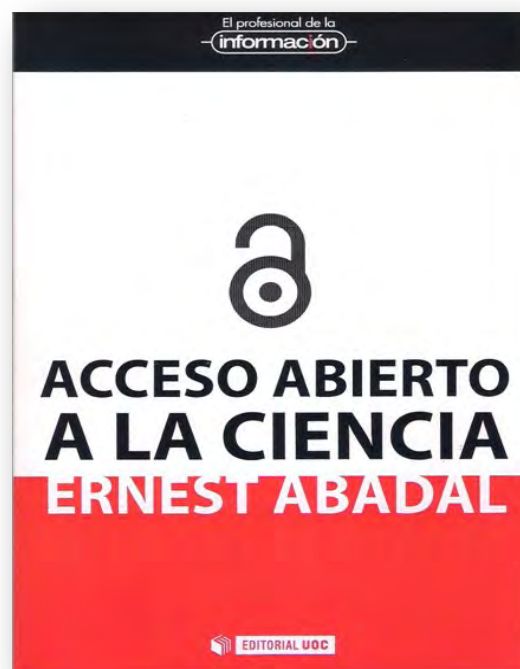
Es planteja obertament la polèmica o contradicció de com les estadístiques demostren que els científics prefereixen l'accés obert, però, malgrat això, la major part d'aquests publica en editorials que difonen el seus continguts amb el pagament previ. ¿Què està passant per a entendre aquesta contradicció? Hi ha una cosa que cal deixar clara, per regla general els científics no cobren per les seues publicacions, a diferència dels autors literaris, sinó que ells cobren de les entitats científiques que els contracten (universitats, empreses amb activitat científica, fundacions, etc.), i el que desitgen aquests científics és la major difusió dels seus continguts, i que aquests siguin útils per

a avançar en altres investigacions de la comunitat científica. Abadal analitza amb claredat aquesta contradicció, no havent-hi dubte de la qualitat de les revistes d'accés obert si compleixen els paràmetres de supervisió científica, com qualsevol revista de factor impacte destacat, i la solució està a modificar els actuals sistemes d'avaluació i promoció dels científics, especialment dels PDI (Professor Docent i Investigador) on primen les publicacions en revistes recollides en *Web of Knowledge* (de Thomson Reuters) o *Scopus* (d'Elsevier), la major part d'elles de pagament. La política espanyola és contradictòria en això, mitjançant un decret promou que els científics depositen les seues obres en repositoris oberts, especialment en els de les universitats, però per a la seua promoció els exigeix que publiquen en editorials que formen part de corporacions tancades.

Una altra qüestió plantejada per l'autor és la sostenibilitat econòmica de l'accés obert ¿qui costea la despesa de les publicacions en accés directe?. Els llibres d'aquesta col·lecció costen uns 10 euros, però si es considera que l'editorial no necessita aquests beneficis per a seguir en la seua línia, pot descarregar el contingut de: [eprints.rclis.org/16863/1/2012-acceso-abierto-epi-uoc-vfinal-autor.pdf](http://eprints.rclis.org/16863/1/2012-acceso-abierto-epi-uoc-vfinal-autor.pdf). Si llegeix el llibre comprendrà els elements del debat sobre la seua sostenibilitat econòmica.

**Vicent Giménez Chornet**

**Universitat Politècnica de València**



*Portada del llibre "Acceso abierto a la ciencia"*